

ELŐFIZETES
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
 árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak pulatájában.
 TELEFON-SZÁM: 982.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat;
 Bulvárdni Regela Ferdinánd I. (Jósef 15h.-ut) 22.
 TELEFON-SZÁM 134.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, augusztus 26.

Take Jonescu Párisban.

(A külügyminiszter nyilatkozata.)

PÁRIS. Take Jonescu román külügyminiszter a feleségével ideérkezett. Take Jonescu párisi utazását azzal indokolják meg a lapok, hogy Románia nagy mennyiségű vasúti és mezőgazdasági anyagot és munkaeszközt követel Németországtól. Románia követelésének elbírálása a legfelsőbb tanács elé tartozik, s Take Jonescu azért utazott Párisba, hogy információkkal szolgáljon. Megvitatja a külügyminiszter Franciaországnak és Romániának a délszláv kérdésben való egyöntetű állásfoglalását is.

PÁRIS. Take Jonescu az *Excelsior* munkatársa előtt kijelentette, hogy a béke legnagyobb biztosítéka a kisanant. Szembe kell helyezkedni azokkal a törekvésekkel, amelyek a békeszerződések megváltoztatására irányulnak, de a revízió gondolatának sem szabad feltámadnia. A keleti kérdéstről az a véleménye, hogy Romániát elsőrendű érdekek fűzik a tengeri szorosokhoz.

Végül megcáfolta azt a hírt, mintha Románia Franciaországgal új politikai szerződést akarna kötni.

A felszabadult Baranya (Mebélyezik a hazadruló ügyvédekkel.)

PÉCS. Az itteni ügyvédi kamara ünnepi közgyűlést tartott, amelyen kimondotta, hogy ama ügyvédekkel szemben, akik a szerb megszállás alatt a magyar állameszme ellen vétettek, megvételét fejezi ki és megindítja a fegyelmi eljárást.

BUDAPEST. A tifuszban megbetegedett Szilárd Béla helyére a magyar kormány Tassler Béla nemzetgyűlési képviselőt nevezi ki miniszteri biztossá.

PÉCS. A kormánybiztosság Pécsen az *Új Dunántul* című lap kivételével valamennyi lapot ideiglenesen beszüntette, köztük a *Pécsi Naplót* is.

Horvát tüntetés Szerbia ellen.

(György herceg főparancsnok.)

ZÁGRÁB. A horvát nemzeti párt Zágrábban ülést tartott, amelyen a szónokok a szerb uralom ellen beszéltek. A gyűlésen megjelentek viharos tüntetést rendeztek Jugoszlávia ellen. Szerb katonaság lépett közbe, amely karddal és kézigráttakkal szétverte a tömeget és a nemzeti párt helyiségét megszállta.

Új lakbér-rendelet.

(Szeptember elsejétől kezdve.)

Ma érkezett Aradra a minisztertanács által jóváhagyott új lakbérrendelet, amely szeptember elsején lép életbe és megállapítja az új lakbéréket és a lakáshivatalok jogát. Minden lakást, kivéve az új épületben levőket kizárólag a lakáshivatal adhat ki. Az új épületben levő lakások öt évre mentesítve vannak a rekvirálás alól. Megállapítja a lakbérrendelet az új lakbéréket. E szerint az 1914. augusztus 1-ig érvényben volt lakbér hat százalékának két és félszeresével emelhető a lakbér.

Kivételt képeznek az üzlethelyiségek, melyeknek az 1914. augusztus

tus elsején érvényben volt bérét 50 százalékkal lehet emelni. Az 1918. és 1919. években épült épületek értékét 1.75-tel kell megszorozni és ennek 6 százaléka az új épületekben levő lakások lakbérére. Az 1920-ban épült épületek értéke szintén egy egész 75-tel szorzandó és ennek 8 százaléka a lakbér. A butorozott szobák lakbérére a lakás bérösszegének 25 százaléka és ehhez hozzászámítható 5 százalékos ktszolgálat díj.

Sopron bucsuja.

(Összehívják az osztrák parlamentet.)

SOPRON. A város lakosságában a hangulat tulságosan feszült. Attól tartanak az emberek, hogy az utolsó órában a nagy depresszió következtében változások alakulnak ki.

SOPRON. Az osztrák kormány soproni kormánybiztossá *Rauhofert* szemelte ki.

BÉCS. Az osztrák külügyi bizottságot Nyugatmagyarország miatt szombatira összehívták. Szeptember elejére ünnepi üfésre összehívják a parlamentet a nagynémetek. Az osztrák sajtó a magyar nemzetgyűlésben tegnap elhangzott nyilatkozatokat higgadtan tárgyalja. A soproni ünnepről egy bécsi lap azt írja, hogy köny szökött az emberek szemébe, amikor látták a soproniak bucsuzását Ma-

gyarországtól. Hasonló hangnemben ír cikket a Neucs Wiener Tagblatt.

BÉCS. Bécsujhelyre nagyobb számu olasz csapat érkezett, hogy onnan Nyugatmagyarországra induljon, amelyet augusztus 29-én adnak át Ausztriának.

Autobusz-forgalom Salonta és Chisineu között.

Arad és Oradea-mare közötti normális összeköttetés érdekében elhatározó lépések történtek s hír szerint már novemberben megkezdik Szalonta és Arad között a vasutépítkezést úgy, hogy a tavaszra megnyílhat az új vonalon a forgalom, amelyet most részben Teius irányában kell lebonyolítani, részben tengelyen lehet megteremteni Szalontán és Kisineun át a szomszéd várossal való összeköttetést. Értesülésünk szerint *Bolkis* Viktor oradea-marei postaigazgató már a legközelebbi időben igen életrevaló tervét valósítja meg. A bucurestii kormány hozzájárulása val Szalonta és Kisineu között rendszeres menetrendszert pontossággal közlekedő autóbuszjáratokat fog életbeléptetni a postaigazgatóság kezelésében. Mint minket informálnak hat teljesen modern és kényelmes tizüléses autóbusz fog közlekedni olyképen, hogy a csatlakozást a vonatok érkezési és indulási idejére biztosítsa. Ennélfogva az utazóközönségnek módjában lesz Oradea-mare-t könnyűszerrel megközelíteni annál is inkább, mert mint halljuk az autóbuszok menetdíját mérsékelten fogják megállapítani. Naponta Szalontáról és Kisineuról is a megfelelő időben fognak közlekedni az autóbuszok, amelyek a postal forgalmat is közvetítik.

Beszűntetik a tűzifa-exportot.

(Ki kell üríteni a vagonokat.)

A CFR. bucurestii vezérigazgatósága a mai nap folyamán táviratilag közölte az aradi üzletvezetőséggel, hogy Románia bizonytalan időre *beszünteti a tűzifa külföldre való szállítását*. A rendeletben szó van arról, hogy a közlekedésügyi miniszterium addig, amíg pontosan nincs megállapítva, hogy az ország jövő évi tűzifa szükséglete milyen nagy, a CFR.-rel rendeletileg szűntette be a tűzifa kiszállítását. Érdekes egyébként, hogy a rendelet csak a CFR. vonakaira vo-

matkozik és úgy szól, hogy a mai naptól kezdve tűzifa az ország határain kívül CFR-kocsiban nem szállítható. A tűzifa vagonirozását ugyancsak beszünteti a rendelet, amely kimondja, hogy a berakás alatt álló teljes tűzifa mennyiségeket azonnal a feladók rendelkezésére kell bocsájtani. Ez irányban a vasutnak értesítenie kell ugyan az érdekelteket, de ha a tűzifa kirakás a hivatalos értesítéstől számított öt napon belül nem történik meg, úgy a vasutnak áll jogában a kocsikat kiüríteni.

Irodalom és művészet

* **Kézműipari Kiállítás Aradon.** Az aradmegyei prefektúra egy táviralból arról értesült, hogy a közel jövőben Aradon nagyszabású kiállítás lesz, amelyen a biharmegyei lakosság által készített szövött- és varrott-mintákat, hímzéseket és egyéb kézműipari termékeket fognak bemutatni. Az aradi kiállítás rendezésével Bumbulescu Mimi, az ismert biharmegyei iparművész van megbízva. A kiállítás időpontjáról nem emlékezik meg a távirat.

* **Királyi szindarabiró.** Budapest. A Belvárosi Színházhoz az egyik európai uralkodó öccse szindarabot nyújtott be. A színház igazgatósága a színpadi munkát elfogadta. A fenséges szerző inkognitóját a bemutató előadás után fedik fel.

NOZI. * **Nordisk kláger az Uránában vasárnap.** Vasárnap Halálos csók címen egy kitűnő Nordisk filmet mutat be az Uránia színház. Egy négyfelvonásos bűnügyi dráma a kép, amelynek izgalmas fordulatai állandó érdeklődésre kényszeríti a közönséget. A főszerepben Viktor Svárström páratlan művész nyújt elsőrangú szórakozást.

* **Új műsor az Apollóban.** (A vörös plakát.) Egy hatfelvonásos roppant érdekes bűnügyi dráma van az Apolló műsorán. A szenzációs kép óriási méreteivel kelt általános felkűnt, amennyiben a londoni rendőrség teljes apparátusával részt vett a film elkészítésében. A mese egy roppant érdekes és titokzatos bűntény körül forog. Amsterdamban egy millió lopás történik, amelynek áldozata Durand báró. Ugyanakkor Berlinben megfojtva találják meg hálószóbjában Durand báró barátját, Rodin grófnőt. A kétfős bűntény óriási feladatot állított a Dr. Hardert, aki a nyomozást vezette és a bűntényre boruló sötétség eloszlatásának látszik. Azonban sok mellékkörülmény játszik közre, amelynek során lassanként kiderül, hogy a grófnő valójában nem grófnő, hanem egy varieté táncosnője, aki csak különböző szélhámosok elkövetésére használta árnevét. Most az a nagy kérdés, hogy miért kellett meghalnia az álgrofnőnek. Kiderült, hogy a grófnőnek volt barátja Berger féltékeny lett a báróra és miután Sarach-val a bűntényt elköveték, Berger a Sarach távollétében meggyilkolta a grófnőt. Mind ez egy érdekesítően igazgató cselekményvel teljesebb körében pereg le előttünk, halmozva az érdekesebbnél érdekesebb eseményeket. A kitűnő képet pénteken, szombaton és vasárnap vetít az Apolló.

Tiltakoznak az ujaradiak a CFR. intézkedései ellen)

(Sérelmesnek tartják, hogy csak Aradra szabad termékeiket szállítani.)

Jelentette az *Aradi Közlöny*, hogy a CFR. utasította az ujaradi vasutállomást, hogy Ujaradon csak Aradra irányított terményeket vegyenek fel. Ezzel az intézkedéssel azt akarta elérni a vasutigazgatóság, hogy biztosítva legyen Arad ellátása. Erre vonatkozólag ma hosszabb levelet írt nekünk egyik ujaradi előfizetőnk, aki többek között ezeket írja:

— A vasutnak ez az intézkedése mostoha gyermekként érint bennünket ujaradiakat. Egy olyan rendelkezés, amely kimondja, hogy mi csak Aradnak adhatjuk el terményeinket, a kereskedelmi törvénybe ütközik. Hiszen Arad városnak nincs szüksége arra a rengeteg terményre, amit Ujarad termel. Mit csináljunk a többitel (mert dacára a nagy szárazságnak, 10 Aradot is elláthatnánk paradicsommal.) A vasutigazgatóság intézkedése annál is inkább furcsa, mert a kereskedelmi és a vasutügyi miniszterium alig két hónappal ezelőtt a Sváb Gazdasági Egyesület megkeresésére 50 százalékos díjkedvezményt nyújtott a konyhakertészeti növényeknek vasuton való szállítására. Együttal azt is elrendelte a vasutügyi miniszterium, hogy a zöldségfélé-

vel megrakott vagonokat a lehető legsiürgősebben csatolják hozzá bármelyik vegyesvonathoz. Elfelejtik talán az illetékes tényezők, hogy Ujarad Aradon kívül még Budapestnek, Prágának, Lembergnek és az összes erdélyi városoknak is juttatott élelmet?

A levélró hosszabbban vitatja, hogy Ujarad egész lakossága leginkább szegény gyári munkások hozzátartozói és kisemberek, akik valmennyien konyhakertészettel foglalkoznak és hogy a jelenlegi állapotok mellett milyen horribilis pénzbe kerül egy kertészet fenntartása. Éppen ezért nincs létjogosultsága a maximális áraknak, hanem szabad versenyre kell bízni az áralakulást. A vasutigazgatóság rendelete azért sem életképes, mert a forgalom ezentul nem vasuti kocsikban, hanem az autótársadékok teherautóin fog lebonyolódni.

Fogorvosok és fogtechnikusok

(Ki folytathat fogászati gyakorlatot?)

Ismeretes, hogy a bucurestii egészségügyi vezérigazgatóság nemrég rendeletileg szabályozta a fogtechnikusok régóta vajdó ügyét. Egy ideig ugylátszott már, hogy a fogtechnikusok és a fogorvosok közötti incidensek végleg megszüntek és ismét helyre állt a rend. Ma az aradmegyei orvosi hivatal értesítést kapott a bucurestii egészségügyi igazgatóságtól, amelyből kétségtelenül az tűnik ki, hogy a fogtechnikusok korántsem akarnak olyan könnyen belenyugodni a rendelet által előidézett helyzetbe. A rendeletben elsősorban arról van szó, hogy tekintettel a fogtechnikusoknak az utóbbi időben rendkívül felszaporodott nagy számára, a speciális fogorvosok kezdetben hajszát indítottak ellenük, majd később sok olyan orvos, sőt specialista orvos is akadt, akik összeálltak fogtechnikusokkal és közös praxist folytattak, így több olyan orvos is, akik soha fogászati gyakorlatot nem folytattak. A rendelet most arról értesíti a megyei orvosi hivatalt, hogy fogorvosok ilyen praxis közösséget technikusokkal tovább nem tarthatnak fen. A rendelet végül megemlékezik arról, hogy fogtechnikus gyakorlatot is csak azok a fogások folytathatnak, akiknek 15 évi gyakorlatuk

van vagy az 1912-beli gyakorlati képesítéssel rendelkeznek.

Rablók között.

(Egy kereskedő kalandja.)

ORADEA-MARE. Moskovits Ferenc itteni rövidáru kereskedő izgalmas perceket élt át az éjszaka. Moskovits egy láda portékával járt a tenkei vásáron s tegnap este tíz óra tájban rozzant falusi szekéren indult hazafelé. Moskovits Ferenc csendesen szundikált kőpelyegébe burkolózva az ülésen. Amint a szekér a nagyvirögdi temetőhöz ért, a lovak hirtelen megtorpantak. Egy fegyveres ember ugrott ki az árokból, meg-rántotta a lovak zabláját!

— Hé! — kiáltotta fenyegetően — hol a pénz?

A kereskedő felriadt:

— Mit akar — mondta a rémületől fojtott hangon — hagyjon engem békében, nincs nekem pénzem.

Az utonálló fútyentett s most még mély ember ugrott elő a bokrok közül. Képtől revolver volt, amit Moskovits fejének szegeztek. A megretent ember még vitalkozni próbált a támadókkal, akik vad dühvel csaptak rá:

— Kapsz egy golyót, ha szépszerével nem adod a dohányt!

Két ember ezalatt leemelte a szekérről a vásáros ládát, amelyben 8000 lei értékű különböző áru volt. Az egyik fegyveres rabló Moskovits mellének szegezve pisztolyát, kivette a kereskedő inge alá rejtett pénztárcát, amelyben 2000 lei volt. Moskovitsnak csak a rajta valója maradt, mert a szekérről mindent leszedtek a rablók. Mikor munkájukkal készen voltak, egyikük a lovak közé csapott és rákiáltott a reszelő fuvarosra:

— Hajts, amíg látsz!

A megrémült ember lóhalálban vágatott Oradea-mare-ra, ahova éjféltán

érkeztek meg. Moskovits, aki a támadásról még az éjjel jelentést tett a rendőrségnek, az izgalmak következtében betegesen fekszik lakásán. A rendőrség táviratban értesítette a környékbeli csendőroket, amelyek megkezdtek a nyomozást.

Behurcolják a sarlachot.

(Megnyitják a járványkórházat.)

Az orvosi hivatal szigorú intézkedései ellenére Aradon és a környékbeli falvakban veszedelmesen terjed a sarlach járvány. Az utóbbi napokban nemcsak gyermekek között történt sarlach megbetegedés, hanem a felnőttek között is szedi áldozatait a veszedelmes járvány. Ma délelőtt egy 24 éves fiatalember halt meg Aradon sarlach következtében. A gyermekkórház teljesen megtelt sarlach betegekkel. Ez arra indította az orvosi hivatalt, hogy a várostól a járványkórház megnyitását kérje, ahol a gyógyulóféltben levő és a felnőtt sarlach betegeket fogják elhelyezni. Megállapítást nyert, hogy a járvány fészke nem Aradon van, hanem a környékbeli falvakban, a honnan élelmiszerekkel hurcolják be Aradra a veszedelmes betegséget. A hatóságoknak intézkedniök kell, hogy a járvány fészket megtalálják és szigorú zárlatot rendeljenek el az élelmiszerek behozatalánál, mert ez az egyetlen módja annak, hogy elfojtsák a járványt, mely napról-napra szedi áldozatait. A mai napon több tifusz megbetegedést is jelentettek be a városi orvosi hivatalban.

Koburg Fülöphagyatéka

KOBURG. Az itteni bíróságon letárgyalták a nemrég elhunyt Fülöp koburgi herceg végrendeletét. Fülöp herceg végrendeletében 20 éves unokaöccsét Fülöp Józsiás herceget tette meg hitbizományi örökösévé. Így a fiatal herceg lesz birtokosa a Koburgok és Koharyak Ausztriában, Csehszlovákiában és Magyarországon levő hitbizományainak. Magánvagyonának felét a herceg Dorottya nevi leányának hagyományozta, aki Lipót herceg tragikus halála után egyetlen gyermeke maradt Fülöpnek és aki Günther schleswig-hollsteini herceghez ment feleségül. Vagyonának másik felét az általános örökös és Ferdinánd bolgár exkirály fia, Cyrill herceg kapja. Kifejezetten ki-tagadta az örökségből Lujza belga hercegnőt, volt feleségét, aki már 25 éve nem él vele együtt és 15 évnél régebben törvényesen elvált tőle. Lujza hercegnő hitelezői tehát ismét gazdagabbak lettek egy csalódással. Az elhunyt herceg hozzátartozói, barátai, tisztviselői és szolgálói részére is hagyományozott kisebb-nagyobb értékeket. A szegényekről sem feledkezett meg végrendeletében a herceg, aki életé végén pontosan rendezte iratát. Ezekben nincs szó sógorának, Rudolf trónörökösnek haláláról, a melyről mindig is hallgatott.

HIREK.

A határkiigazító bizottság Aradra jön.

Ismeretes, hogy a határkiigazító bizottság a napokban Oradea-marera érkezett meg és ott folytatja most munkáját. Az aradi kerületi vasutigazgatóság ma hivatalosan azt a távirati értesítést kapta, hogy a határkiigazító bizottság néhány nap múlva Aradra érkezik. A bizottságot az aradi vasutigazgatóság által Oradea-marera küldött szalónkoosik fogják Aradra hozni.

— **A király születésnapja.** Ő Felsője Ferdinánd király tegnapi születésnapja alkalmából a középületeket és az összes üzleteket fellobogózták. Délelőtt tíz órakor a görög keleti román templomban ünnepi Te Deum volt, amelyen az összes hivatalfők és nagy közönség vett részt. Megjelentek a tisztikar és katonai hatóságok képviselői is. Az ünnepi misét Pap I. János püspök celebrálta fényes papi segédlettel.

— **A prefektus itthon.** Radu Pancu prefektus regatbéli birtokairól, ahol tíz napot töltött, ma déli 1 óra 20 perckor Aradra érkező nemzetközi gyorsvonattal hazakerkezett.

— **Bejelentési összeírás.** E hó 26-án pénteken jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Luther (Luther-utca). II. rendőrkerületben: Str. Romanului (Zrinyi-utca). III. rendőrkerületben: Str. Capitan Ignat (Kapa-utca). IV. rendőrkerületben: Calea Ardealului (Erdélyi-ut).

— **Tabornokból — mozilfelügyelő.** Minap azt a hirt közölték, hogy Kövess Herman volt vezéreresedes, a volt monarchia egyik volt hadvezére trafik engedélyt kapott Budapesten. A N. Fr. Presseben most Kövess családja megcáfolja ezt az értesítést. Most egy másik volt tábornokról Csanády Frigyes volt altábornagyról kapunk hirt. Csanády tábornok 1914-ben hadosztály parancsnok volt. Mint értesültünk a tábornok mostanában nyugdíjba vonult és polgári foglalkozás után nézett. Az egykori hadvezér egy józsefvárosi mozi felügyelője lett.

— **„Nagyrománia általános országos oltará”-nak** (Anuarul Generalul Romaniei-mare igazgatósága Aradon vezérképviselőségét állított fel s annak vezetésével Sófalvi György ipartestületi titkár és Abrám Gabor nyug. Aradvármegyei irodaigazgató urakat bízta meg. Az aradvármegyei vezérképviselőség irodája: Arad, Bulev. Carol I. 16. szám.

— **Elfogott cigánykaraván.** Ma délelőtt az ötvenesi csendőrség öt tagból álló cigány tolvajbandát szállított be az ügyészség fogházába. A csendőrök már régóta dolgoztak, hogy a cigányokat, akik az egész környék rémei voltak, ártalmatlanná tegyék.

LEGUJABB.

Megcáfolják a szerb csapatok előnyomulását.

A reggeli lapokban megjelent szegedi tudósításokkal szemben a Magyar Távirati Iroda megállapítja, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint szerb csapatok ismét felvonultak kiürített területre. Vitis, kisebb területek kiürítésére vonatkozólag az intézkedéseket megtették, annak végrehajtása folyamatban van.

Foch tábornagy elhalasztott utazása.

Páris. Foch tábornagy Japánba tervezett utazását elhalasztotta. Programját Japán kivánságára változtatta meg, mivel kerülni akar a washingtoni konferencia előtt minden olyan alkalmat, amely az Egyesült Államokban rossz benyomást keltené.

Indiai forradalom.

London. Az angol hivatalos körmök erősen nyugtalanítja az Indiában kitört nagyarányú forradalom. A felkelők, kik angol egyenruhát viselnek nagyon sokan vannak és felvannak fegyverkezve. A forradalmat egy szekta szervezi, amelynek egy millió tagja van.

Nyugatmagyarország.

Bécs. A nyugatmagyarország részére szervezett közigazgatásági hatóság Bécsújhelyen értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy felkérlik a kormányt, hogy a nemzetgyűlést Nyugatmagyarország átadása kérdésében való állásfoglalásra haladéktalanul hívja össze. Egyhangulag elfogadták azt az indítványt is, hogy a Habsburgokról szóló törvényt valamint a nemesség eltörlését Nyugatmagyarországra is kiterjesztik.

Aggasztó a szerb király állapota.

BÉCS. A Reichspost belgrádi jelentése szerint a Sándor szerb király állapotáról érkezett hírek aggasztóak. Egy ismeretlen sebész megoperálta a királyt, akinek magas láza van. Nem egyszerű vakbélgyulladásos operációról van szó, hanem régi elhanyagolt bélbaj tette szükségessé a műtétet.

A Duna-bizottság ülése.

Pozsony. Tegnapi tartotta a nemzetközi Duna bizottság legutolsó ülését, amelyen elhatározták, hogy a bizottság alkalmazkodik a párisi konferencia határozatahoz, amely szerint öt évre Pozsonyt teszi meg a Duna bizottság székhelyéül. A határozat ellen Troubrigde angol tengernagy és több cseh delegátus szavazott. A kormány kijelentette, hogy amíg a munkálatokkal elkészülnek, addig a Duna bizottság Budapesten marad.

Internálják az emigránsokat.

BELGRÁD. A szerb kormány elhatározta, hogy a Jugoszláviába menekült pécsi emigránsokat internálni fogja.

— **Adókvetés.** E tesítettnek mindazon adóköteles felek, a kiknek III. oszt. ker. adó alá tartozó foglalkozása az 1921 év folyamán keletkezett, hogy a kivető bizottsági tárgyalások a pü. palotában a következő sorrendben tartatnak I. II. adókerületben lakók adója 25-én. III. adókerületben lakók adója 26-án. IV. V. adókerületben lakók adója 27-én.

— **Felhívás vidéki előfizetőinkhez!** Vidéki előfizetőinknek az Aradi Közlönyért való tartozása ismét felszaporodott. Tekintve, hogy a lap előállítására horribilis költséget emészt fel, arra kérjük t. vidéki hátralékos előfizetőinket, hogy az elmaradt, valamint a folytatólagos előfizetést postafordultával utalványon a kiadóhivatal címére feladni sziveskedjenek. Küldhető az esedékes összeg bankátutalás, avagy megbízás útján is.

— **Kisgyermek tragédiája.** Pankotáról jelentették az aradi királyi ügyészségnek, hogy egy másfél esztendő gyermek marószódát ivott. A vizsgálóbíróság a legszigorubb vizsgálatot és a holttest felboncolását rendelte el.

— **A banktisztviselők öltözködése.** London. A londoni nők egy pénzügyi ellen nagy tüntetést rendeztek. Az illető bank igazgatósága ugyanis női alkalmazottainak öltözködése ellen kifogást emelt és házi szabályaiban előírta, hogy a női alkalmazottak a bank irodahelyiségében milyen öltözetet kötelesek viselni. Ez a rendelet különösen a dekollázs nagyságát kívánja korlátozni. A bank női alkalmazottai erőlyesen szem-

behelyezkedtek a szigorú rendelet ellen és mindannyian sztrájkba léptek. A bank végül is kénytelen volt visszavonni a rendeletét.

— **Terjed a lépieno.** Az Aradmegyében kitört lépieno-járványban napról napra újabb megbetegedések történnek. A butieni-i orvosi körzet ma arról értesítette a megyei orvosi hivatalt, hogy Govosdia községben néhány nap óta több lépieno-eset fordult elő.

— **Tanévnyitás a Városi Zeneiskolában** Str. Consistoriului (Bathányi-utca) 26. Az Aradi Zenekedvelők Egyesülete által 1833-ban alapított Arad városi zeneiskolája a beiratások szeptember hó 1-től 5-ig mindennap d. e. 10-11-ig és d. u. 3-5-ig eszközöltetnek. Főtárgyak: Hegedű (mélyhegedű), zongora, gordonka és cimbalomjáték, magánének és ésszhangzatlan. Kötelező melléktárgyak: zeneelmélet, kamarazene, karének, zenekari gyakorlatok, zenetörténelmi és aesthetika. Fuvóhangszerjáték esti tanfolyamon. Beiratási díj 20 lei. Tandij egész évre 400 lei.

Sándor szerb király merénylet áldozata.

PÁRIS. Sándor szerb király állapotában javulás állott be, s így hamarosan visszatérhet Belgrádba.

Embert kontárkodás

a természet titkaival.

A gyors iramban előrevágató nőemancipáció ellenére még mindig konokul tartja magát az az udvariatlan előítélet, mely a női nem számának túlnövekedését nemkívánatos és aggodalmas jelenségnek tartja. Hogy némely nép szemében a nő a szó szoros értelmében „aggodalmas jelenség”, bizonyítja ezt a török babona. Ha a muzulmán utra indul a nő megye előtt az uton keresztül, az utas inkább visszafordul, mert szerinte bizonyos, hogy szerencsétlenség érne. Vad népek olykor nagyon is vad ellenségei a nőkben való túlprodukciónak. A kegyetlen hottentották a leánygyermeküket feilágyukra gyakorolt nyomással ölik meg. Régebben a kínaiak is elpusztították a szegénysorsú leánygyermeküket. Mennyivel több szeretet él a női nem iránt az angola-néger keblében? E tekintetben náluk csupán az eshetik némi kifogás alá, hogy nejöket bizonyos időre kiszokták cserélni, ama indokolással, hogy „Nem lehet az ember mindig ugyanabból az ételből.”

Szükségesnek véltem eme nyomós előzmények előrebocsátását, mielőtt Schenk professzorhoz bekopogtatnék. A „fiu-e, vagy leány?”-féle Hamlet-töprengés már az ókor kiváló hőlcseit: Hippokratést, Aristotelest, Pörmenidest, Anaxagorest, stb. is foglalkoztatta. Galenus hasztalan szertette volna megtudni, hogy vajjon a gonádok nedvének sejtjei magokban hordják-e a keletkező ivadék nemét, vagy pedig csak később, az embrióban történik-e a nemi kialakulás? Schultze azt állítja, hogy kétféle nemű petesejt létezik. Egy magyar orvosunk, Aszlányi D. tovább megy. Szerinte úgy a nőnél, mint a férfinél feltalálható ez a kétféle sejt s egyszerű számítás alapján előre megmondható, milyen nemű ujszülött várható? Elmélete fantasztikus és nem igazolt. Vérkeverődési megfigyelések érdekesen igazolják a talmud ama állítását, hogy a vegyesházasságok a leányok számát fokozzák. Rokokok összeházassodása himutódok többtermelésére vezet. Ezért van az, hogy a vidéken aránylag több fiu születik, mint a városokban. A fajkeverődés Edward Wes termarck szerint nő-születések többletét adja. Az Egyesült Államok északi részében oly családoknál, hol francia férfi indián nővel társul, a leánycsaládtagnak vannak többségben. Jáva szigetén holland férfi s maláj nő viszonya ugyanezt mutatja, ellenben az endogam maóriknál nemkülönben a szingalézeknél is a férfiak száma fokozódik. Düsigg szerint a házasságon kívül születettek túlnyomó része leány. Hofacker úgy tartja, hogy a szülők életkora is befolyással van a születendő gyermekek nemére. Kisch vizsgálatai alapján számokkal igyekszik ezt a feltevést megerősíteni. Szerinte, ha a férj tíz évvel idősebb, fiutódok várhatók. Egenlő életkor esetén a leányok száma Iész nagyobb. Ha a feleség az idősebb ez a fiugyermekek javára irányuló. Próbálkoztak fiziológiai biokémiai beavatkozásokkal gyako-

**Legujabb őszi női felöltők
Costümök és ruhák megérkeztek**

Külön mértékosztály!

JULIU PLESZ GYULA

**ARAD, Strada Pirici Nr. 3.
Vörösmarthy-u. a Színház épület
hátsó bejáratával szemben. 3230.**

Apró hirdetések.

Házasság.

VEZETŐ ALLÁSBAN levő román fiatal magánújsztviselő 30.000 lei évi fizetéssel 100.000 lei készpénzzel, nőülési szándékból megismerkedne jól szituált intelligens uri leánnyal, vagy fiatal gyermektelen özvegy asszonnyal. Nemzetiség és vallás nem képez akadályt. Özvegyeknek saját kezű, leányoknak pedig a szülők által írt levelek „Nyugodt otthon” jellegre a kiadóba kéretnek. 3265

Levelezés.

SZEGÉNY árva leányt melyik uriember támogatna anyagilag. Leveléket „Első barátság” jellegre a kiadóhivatalba. 3263

Alkalmazás.

VARRÓNÓ házakhoz ajánlkozik, esetleg vidékre is megy. Cim: Mihai Cogalniceanu (Mikes Kelemen-u.) 17. sz. 11029

KÖNYVELŐNŐNEK levelezőnőnek ajánlkozik nagyobb üzemhez sok évi gyakorlattal bíró, kizárólag németül tudó urleány. Cime: Wallinger hirdetőjében. 11028

BOLTISZOLGA kerestetik textilüzlet részére lehetőleg aki hasonló üzletben dolgozott. Rosenberg Arthur, Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 1. 10503

IRODISTANÓ, aki perfect gyors- és gép író, román, magyar, német nyelvet tudó felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 11029

Vétel és eladás.

BÜTOR. Ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

OLAJOK. Destillált és raffinált gépolaj, vulcan olaj, gőz- és motorhengerolaj, autolaj, autó- és nehézbenzin, továbbé zsir, sárga és fekete kocsikenőcs, tökmag-, napraforgó- és repceolaj, olajpogácsák napi áron kapható az Industria Aradana De Uleiuri S. P. A., Aradi Olajipar Rt.-nél Aradon, Bulv. Regele Ferdinand I. (Boros Beni-tér) 22. Telephon 135. sz. 10641

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyeget, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 79. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

JÓKARBAN levő íróasztal lehetőleg amerikai, megvételre kerestetik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11029

VERLÄSSLICHE deutsches Fräulein wird gesucht. Adresse in der Administration. 550

REALISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

BÉRSZÁNTÁSRA alkalmas 60 lóerős amerikai motoreke, üzemenkben eladó Strada Marasesti (Kossuth-utca) 47. Hendlnél. 11027

KERESÜNK megvételre egy kb. 10 m. nagyságú szőnyeget és egy álló íróasztalt. Sarlia, Strada Bucur (Eötvös-utca) 5. 3254

RÉZ GYERMEKÁGY, lószórmatracca, teljesen jó karban eladó. Strada Luther-utca 2. I. 6. 3256

GARRET GYÁRTMÁNYU 8 HP. cséplőgarnitúra és 3 HP. fafűrészelő motor eladó. Arad, Szent Tamás dűltő 2. szám. 3255

CORPUS JURIS Hungarici Magyar törvényfár diszkótesben eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3257

200.-Lei-ért személyenként szállítok

ARAD-ORADEA-MARE LUXUS-AUTO.

Menetidő oda vagy vissza 3 óra.

FEIER GARRAGE

szállítási és autófuvározási vállalat.

IRODA: Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 14.

Jegyek válthatók Aradon: Központi szálloda. Oradea-Mare-n: a központi hírlap-irodában.

Indulás: Reggel 8 órakor, vissza d. 3215 u. 2 órakor.

Kényelmes ülőhelyekről gondoskodva.

Kölcsönöket,

a lehető legolcsóbban azonnal folyósítok.

Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2948

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.

Kifutó fiu

jó fizetéssel

felvétetik.

BANCA CENTRALA pentru industrie

si comert s. a. Cluj ARADI FIÓKJA

Bulevard Regele Ferdinand I. (volt Boros Beni-tér) 3. sz. saját házában :: (A Széchényi-gözmalommal szemben.)

Foglalkozik a bankszakma körébe vágó mindenemű üzletek lebonyolításával. — Nevezetesen: Leszámitol váltókat, előleget nyújt értékpapírokra, engedélyez folyószámlai kölcsönöket jelzálog és értékpapír fedezet mellett. — Előleget nyújt árukra, melyeket saját raktárában is elhelyezhet.

IDEGEN PÉNZNEK VÉTELE ÉS ELADÁSA. — ELFOGAD BETÉTEKET gyümölcsötetésre könyvecskére, vagy folyó számlára a LEGELŐNYÖSEBB KAMATLÁB MELLETT. — A betétkamatadót az intézet fizeti.

A BANCA CENTRALA ARADI FIÓKJÁNAK

IGAZGATÓSÁGA.

ISKOLAKÖNYVEK

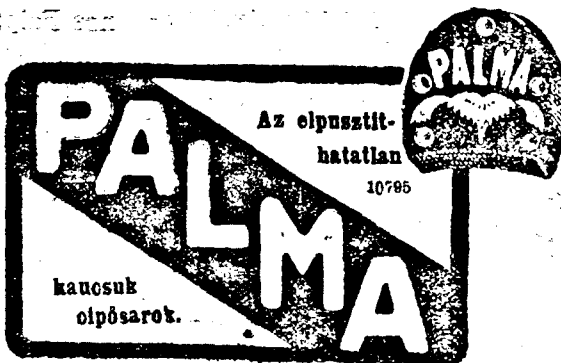
tartós és olcsó

BEKÖTESET VALLALJA

az

„Aradi Közlöny”

könyvkötészeté.

Használt ölmot megvételre keresünk

SZÉP NAGY konsultör eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u) 15. 300

SZILSZKIN gallér és boa jutányos árért eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11028

RAJNAI boros, cognacos, pezsgős üveget veszünk Samuil Weiszberger Succesor Bulev. Reg. Mária (Andrássy-tér) 5. 11028

EXENTER prés nagy erőhajtásra eladó. Cim Klein hírlapirodában 10503

BAJOS HANGU szalon harmonium 9 váltó, 2 térdregiszteres eladó. Cim a kiadóban. 3259

WERTHEIMKASSZA, lakaréklüzehelyek, ajtók, ablakok eladók. Strada Chendi (Kölcsény-utca) 10. 3260

MAKULATURA kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Vasuti hírlapárusház. (Pályaudvar.) 3262

Ellátás.

KITUNÓ HÁZIKOSZT kapható Bulev. Regina Mária (Andrássy-tér) 3. I. em. 35. Ugyanott két iskolás diák teljes ellátást nyerhet. 300

I-III. középiskolai tanulókat a jövő tanévre ellátásba veszek. Cim a kiadóhivatalban. 3162

TELJES ELLÁTÁSRA felvétetik két iskolás fiu. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11029

Különféle.

SZARAZ RAKTART keresek. Bérleti feltételek „Sürgős” jellegre Kelet hírlap-irodánál adandók le. 11073

ELVALLALOK fordításokat magyarról-románra olcsón és pontosan. Cim a kiadóhivatalban. 3261

Lakás.

ELEGANSAN berendezett 2 bútorozott szobát előszoba használatl orvosi rendelők keresek. Bővebbet Kelet hírlap-iroda. 11073

MŰHELYNEK alkalmas kétszobás nagy helyiséget bérbevétele keresek. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11028

Ingtalan.

NEGYVENNÉGY HOLDAS tanya Arad határában gazdasági épületekkel eladó. Bővebbet Wallinger irodában. 11029

ARADON a központtól 5 percre fekvő ujonnan épült villa, parkirozott előtérrel, azonnal elfoglalható 5 szobás berendezett lakással, 4 kat, hold szállóval, terméssel, komplett felszereléssel, gazdasági épülettel eladó. Cim a kiadóban. 10508

SZÉNA elsőrendű, havasi, előjegyezhető szeptember, október, novemberi szállításra kereskedelmi vállalatnál Bulev. Carol (Erzsébet királyné körút) 32. naponta 3258 d. e. 10-12 óráig.

Arad város I. kerületi előjáróságától. 18216-1921.

HIRDETMÉNY.

Múlt hó 12-ike óta 9 liba, 21-ike óta 1 bárány, 30-ika óta 2 liba és folyó hó 5-ike óta egy malac, mint bitang jászok őriztetnek a városi tüzoltó lakanyában. Mivel tulajdonosaik ezen állatokért nem jelentkeztek, azok folyó hó 27-én délelőtt 9 órakor a legtöbbet igérőnek a városi tüzoltó lakanyában eladatul fognak.

Arad, 1921. augusztus hó 23.

Pecoljann, s. E.
I. kerületi előjáró.

Bucurestibe utazom szombat délután, utleveleket 70 leiért közismert pontossággal intézek. Kelet hírlapiroda.